

Nyhetsbrev

svensk scenkonst

Ny rapport visar enighet kring kulturens samhällsroll – men ekonomin urholkas

Politiker och verksamhetschefer är överens om att kulturen spelar en viktig roll för barn och unga, bildning och demokratisk delaktighet. Samtidigt vittnar verksamheterna om en fortsatt pressad ekonomi. Det visar rapporten Kulturriket Sverige från Svensk Scenkonst och Sveriges Museer.

För tredje året i rad presenterar Svensk Scenkonst och Sveriges Museer en gemensam lägesrapport från chefer för scener och museer i Sverige. En nyhet i årets rapport är att även kulturpolitiker har besvarat delar av enkäten.

På frågan om var scenkonst- och museiaktörerna har en viktig roll pekar politiker och chefer ut samma tre samhällsområden som de viktigaste: **barn och unga, bildning och demokratisk delaktighet**. Samtidigt visar rapporten tydligt att verksamheterna fortfarande har stora ekonomiska utmaningar.

– Den fria professionella scenkonsten är särskilt ekonomiskt utsatt, trots att den ofta når ung publik, håller hög kvalitet och finns i hela landet. För att den fria sektorn fortsatt ska kunna vara en vital del av kulturlivet krävs stabila och långsiktiga förutsättningar, säger Mikael Brännvall.

En vision om kulturriket Sverige

Svensk Scenkonst och Sveriges Museer menar att Sverige har goda möjligheter att bli ett starkt kulturland där kulturen genomsyrar samhället och ges en högre status. I rapporten föreslås tre steg för att nå dit:

- Säkra den ekonomiska basen – stoppa urholkningen
- Gör barns och ungas tillgång till kultur till ett verkligt fundament
- Bygg ett fungerande samhällskontrakt för kultur i hela landet

[Läs hela rapporten](#)

Här är frågorna vi lyfte under Folk och Kultur 2026

Den 4-6 februari var Svensk Scenkonst på plats i Eskilstuna för att samtala om angelägna och aktuella frågor under årets Folk och Kultur. Tillsammans med Sveriges Museer, Svensk Live och Svensk biblioteksörening arrangerade vi tre egna seminarier och medverkade i ytterligare två programpunkter.

– Folk och Kultur erbjuder en unik arena för samtal om kulturens villkor. Jag vill tacka alla medverkande och besökare till våra programpunkter och för de många kvalificerade samtal vi fick möjlighet att delta i under dagarna i Eskilstuna, säger Svensk Scenkonsts vd Mikael Brännvall.

Titta i efterhand

Många programpunkter går att se utan kostnad i efterhand. För att nå inspelningarna skapar du först ett konto på Folk och Kulturs sändningsplattform.

[Skapa konto för att titta i efterhand](#)

Inledande samtal om kulturens roll i samhället

Vid seminariet "Museer och scener som samhällsbärare och mötesplatser" presenterades rapporten "Kulturriket Sverige" som visar samsyn mellan politiker och verksamhetschefer om kulturens samhällsroll. Samtidigt vittnar verksamheterna om en pressad ekonomi och en ljummen dialog med politiken.

Svensk Scenkonst och Sveriges Museer efterlyser ett nationellt samhällskontrakt för kultur och en tryggad finansiering.

– Vi behöver en ny sorts kulturpolitik, där kulturen är en integrerad del av samhällsbygget, sade Mikael Brännvall, vd Svensk Scenkonst.

> TITTA I EFTERHAND

(Onsdag, Lokomotivet)

Kulturpolitisk utfrågning med partiernas ungdomsförbund

Vilka kulturpolitiska prioriteringar och reformer vill ni se efter valet? Hoppas och tror ni på mecenaternas återkomst när det gäller kulturens finansiering? Har kulturen en roll att spela i världspolitiken, och i så fall vilken? Och är det dags att göra upp med 1974 års kulturpolitik?

Det var några av frågorna som ställdes när Svensk Scenkonst och Sveriges Museer för fjärde året i rad samlade riksdagspartiernas ungdomsförbund till en kulturpolitisk utfrågning. Under en timme fick de medverkande ge sin syn på kulturpolitiken idag och i

framtiden. Direkta ja- och nejfrågor varvades med fördjupande samtal om bland annat finansiering, kulturens roll i samhället, teknikens påverkan, upphovsrätt, yttrandefrihet och konstnärlig frihet. Det blev en både hjärtlig och stundtals hetsig debatt och precis som tidigare år lockade programpunkten en stor publik.

Medverkande var Kårlycke (Ung Vänster), Lotta Wiechel (SSU), Markus Kerttu (Grön Ungdom), Lina Jarl (CUF), Anton Holmlund (LUF), Douglas Thor (MUF), Louise Hammargren (KDU) samt Tindra Hasslerot Forsberg (Ungsvenskarna). Utfrågningen leddes av Mikael Brännvall och Gunnar Ardelius.

> TITTA I EFTERHAND

(Torsdag, Lokomotivet)

Nordiskt perspektiv på privat finansiering

Vid seminariet "Privat kulturfinansiering i Norden" medverkade Svensk Scenkonsts vd Mikael Brännvall i ett panelsamtal tillsammans med Joachim Thibblin, teaterchef för Svenska Teatern i Helsingfors, och Liv Ramskjær, generalsekreterare för Norges Museumsforbund. Arrangör var Myndigheten för kulturanalys och Norges ambassad, och moderator var journalisten Gunilla Kindstrand.

Samtalet kretsade kring läget i de nordiska länderna och innehöll flera frågeställningar: Vem blir vinnare respektive förlorare med en ökad privat kulturfinansiering? Hur påverkas mångfalden och den konstnärliga friheten? Vad innebär förändringen för verksamheternas sätt att arbeta? Och förväntas alla kulturverksamheter öka sin privata finansiering?

Mikael Brännvall betonade att en ökad privat finansiering kräver tid, pengar och kompetens.

– Våra medlemmar har inget emot ytterligare intäktskällor. Men viktigast är att den offentliga grundfinansieringen blir kvar. De som förlorar på en ökad privat finansiering är de som idag har små resurser och liten ekonomisk förutsägbarhet, vilket är de fria professionella aktörerna.

Seminariet går inte att se i efterhand.

Svenskarnas syn på kultur och kulturpolitik

Vad tycker egentligen svenska folket om kultur, kulturpolitik och kulturens roll i samhället? Under Folk och Kultur presenterade Svensk Scenkonst, Svensk biblioteksförning, Svensk Live och Sveriges Museer resultaten från den nya undersökningen Kulturbarmetern. 1 050 respondenter mellan 18 och 84 år ger en tydlig bild: stödet för kultur i samhället är starkt. Majoriteten tycker också att det är viktigt att barn och unga får ta del av kultur.

– Men vi har inte den jämlika tillgången till kultur som vi borde ha när skolan är en så central demokratisk plats. Idag kan man gå genom hela skolan utan att ha besökt ett museum eller varit på

konstert, sade Svensk Scenkonsts vd Mikael Brännvall.

I seminariet medverkade även Gunnar Ardelius, från Sveriges Museer, Silvia Ernhagen från Svensk biblioteksförning, Joppe Pihlgren från Svensk Live, Sofia Magnusson (S), regionråd och ordförande för kultur- och bildningsnämnden i Region Värmland, samt Conny Brännberg (KD) ledamot av Kulturnämnden i Västra Götalandsregionen. Moderator var Lisa

Gemmel.

> TITTA I EFTERHAND

(Torsdag, Lokomotivet)

Kultur som investering och friskvård

I Piteå Science Parks programpunkt "Näringslivet kliver in på scenen – kultur som investering och friskvård", medverkade Svensk Scenkonsts vd Mikael Brännvall i ett samtal om hur kultur kan bli en del av företagets friskvårdserbjudande.

Roger Norén, konserthuschef för Studio Acusticum i Piteå, inledde med att presentera den nationellt uppmärksammade satsningen FriskvårdPlus.

– Det här är helt och hållet konsumentstyrt. Arbetsgivare och anställda har varit tydliga med att det här mår de bra av och det här vill de ha som friskvård.

Mikael Brännvall nämnde undersökningen Kulturbarmetern, där 51 procent av svenskarna säger att de skulle använda hela eller delar av friskvårdsbidraget till kultur om det var tillåtet.

– För kulturkonsumenterna är det här en stor fråga. Och om en miljon människor använde 1000 kronor av sitt friskvårdsbidrag till kultur skulle det ge ett tillskott till branschen med 1 miljard kronor, sa han.

I samtalet medverkade även Karolina Moberg, marknadsdirektör Live Nation Sverige och Pia Blank Thörnroos, Skatteverket. Moderator var Johanna Blylod, verksamhetschef Piteå Science Park.

> TITTA I EFTERHAND

(Torsdag, Eskilstuna folkhögskola)

Anmälan öppen till Svensk Scenkonsts branschdagar

Nu kan du anmäla dig till Branschdagarna 2026! Årets arrangemang hålls i Malmö den 6-7 maj, med Malmö Stadsteater och Malmö Opera som lokala värdar.

Under två dagar möts ledande aktörer, representanter från Svensk Scenkonsts medlemmar, beslutsfattare och andra nyckelpersoner för att utbyta erfarenheter, fördjupa perspektiv och blicka framåt mot en bransch i ständig förändring.

Årets branschdagar har rubriken "För scenkonst i en föränderlig tid". På programmet står bland annat frågor om kulturens finansiering, konstens autonomi och scenkonstens gröna omställning.

Till program och anmälan

Omvärldsanpassning av scenkonstens omställningsavtal

I april är det elva år sedan Scenkonstens Omställnings- och Karriärväxlingsavtal (SOK-avtalet) ersatte det statliga regelverket med lägre pensionsåldrar för konstnärlig personal. I februari går parterna in i slutförhandlingar för att anpassa avtalet till nuvarande omvärldsläge.

Syftet med såväl PISA-pensionssystemet som det nya kollektivavtalet var att säkra en hög konstnärlig kvalitet på offentligt finansierade scenkonstinstitutioner, genom att erbjuda ekonomiskt stöd till yrkesgrupper som inte kan arbeta fram till vanlig pensionsålder. Hittills har ett hundratal tillsvidareanställda lämnat sin anställning inom de åldersfönster som gäller för att kunna ta del av SOK-stödet.

Avgifterna till SOK-stiftelsen har i alla år överstigit verksamhetens kostnader, samtidigt som anslagen till scenkonstverksamheterna blivit alltmer otillräckliga. SOK-avtalet sades därför upp för omförhandling i juni 2025. Svensk Scenkonsts målsättning är att avgifterna ska vara i nivå med nuvarande faktiska kostnader i stiftelsen, medan förmånerna anpassas till det nya omställningsstudiestöd som sedan 2022 kan sökas av arbetstagare på hela arbetsmarknaden.

Senast 31 mars ska ett nytt avtal vara på plats mellan Svensk Scenkonst, Fackförbundet Scen & Film och Symf.

Läs mer om omförhandlingen av SOK-avtalet på Svensk Scenkonsts webbplats

~ Senaste remissvaren från Svensk Scenkonst ~

Kulturkanon kan bara få betydelse om den förankras i befintliga bildningsstrukturer

Den 9 december lämnade Svensk Scenkonst sitt remissvar på betänkandet "En kulturkanon för Sverige (SOU 2025:92)". Yttrandet fokuserar på förslagen som rör hur en framtida kulturkanon ska förvaltas, tillgängliggöras och finansieras.

I remissvaret betonas bland annat vikten av konstnärlig frihet och att kulturpolitiska initiativ inte innebär styrning av innehållet i offentligt finansierad verksamhet. Svensk Scenkonst lyfter också behovet av att kostnaderna hålls nere och att alternativa finansieringsmodeller, inklusive kompletterande privat finansiering, bör prövas.

Yttrandet framhåller att en kulturkanon bara kan få verklig betydelse om den förankras i befintliga bildningsstrukturer: skolan, folkbildningen, kulturinstitutionerna och det fria kulturlivet. Dessa aktörer borde också ges starkt stöd för att kunna utveckla sitt arbete med att förmedla kultur till en bred allmänhet.

Svensk Scenkonst ifrågasätter även varför satsningen inte hanteras inom utbildningspolitiken, då frågan i hög grad rör bildning och kräver nära koppling till skolväsendet för att nå ut brett och långsiktigt.

Läs hela yttrandet

Föreslagen höjning av LAS-ålder ökar behovet av omställning

I december yttrade sig Svensk Scenkonst över betänkandet "Längre liv, längre arbetsliv – förlängd rätt att kvarstå i anställningen" (SOU 2025:70), som föreslår automatisk höjning av LAS-åldern när riktåldern för pension höjs. Förslaget innebär att rätten att kvarstå i anställning sannolikt höjs till 70 år från 2034.

Svensk Scenkonst anser att det är motiverat att anpassa anställningsskyddet till en ökande livslängd, men konstaterar att det

kommer innebära att behovet av yrkesmässig omställning ökar på hela arbetsmarknaden. Detta gäller sedan länge inom scenkonsten, där det sedan 2015 finns ett särskilt omställningsavtal för konstnärlig personal som inte kan arbeta i sitt yrke ändra fram till pensionen.

Sådana lösningar kommer sannolikt bli allt viktigare för att motverka uppsägningar av personliga skäl i verksamheter som inte kan anpassas fullt ut för att möta behoven hos äldre medarbetare.

Läs hela yttrandet

svensk scenkonst

För professionella verksamheter inom scenkonstbranschen

Svensk Scenkonst är den heltäckande bransch- och arbetsgivarorganisationen för professionell scenkonst. Vi verkar för att medlemmarna ska ha optimala förutsättningar att producera och sprida scenkonst av högsta kvalitet i hela landet och samtidigt vara ansvarstagande arbetsgivare. Med gedigen kunskap om branschen företräder vi medlemmarna och erbjuder stöd och service som utgår från deras behov.

Vi representerar cirka 260 verksamheter inom scenkonsten.

svensk scenkonst | birger jarlsgatan 39 | box 1778 | 111 87 stockholm | tel 08 440 83 70 www.svenskscenkonst.se

Följ oss i sociala medier

Prenumerera | Avanmälan